

Gebiedsmaatregelen Knoop38: samenvatting avonden 8, 9 en 16 mei

De afgelopen maanden hebt u meegedacht over landschappelijke maatregelen voor het gebied tussen Valburg, Elst, Slijk-Ewijk en Oosterhout. Tijdens drie avonden heeft de gemeente Overbetuwe de deelnemers op 8, 9 en 16 mei bijgepraat over de stand van zaken en het vervolg. De belangrijkste punten vatten we hier nog eens samen. Daarnaast sturen we u hierbij ook de powerpoint-presentaties van de drie avonden.

1. Wat vooraf ging

Tijdens de eerste reeks van drie avonden, in februari, hebben we met u gesproken over uw wensen voor landschappelijke maatregelen.

Uitgangspunt daarbij was de concept-gebiedsvisie Knoop38. Deze is in 2017 opgesteld met input van een klankbordgroep uit het gebied. De geschatte kosten van de gebiedsmaatregelen uit de concept-gebiedsvisie bedroegen ca. 14 miljoen euro (op basis van Standaardsystematiek voor Kostenramingen (SSK), uitgewerkt in oktober 2016 op het toen bekende concept voor de gebiedsvisie). Een substantieel deel van de maatregelen wordt gerealiseerd in het kader van het RTG. Voor de overige maatregelen heeft de provincie een bijdrage van 4,5 miljoen euro beschikbaar gesteld. Verder zal de gemeente hiervoor een beroep doen op andere financieringsmogelijkheden. Daarbij kunt u denken aan bestaande subsidieregelingen, fondsen, samenwerking met andere partijen en eigen geld van de gemeente.

Goed om u te realiseren: voor de uitvoering van de gebiedsmaatregelen is naast geld natuurlijk ook de medewerking van de grondeigenaren nodig.

U heeft tijdens de avonden in februari uw aanvullende wensen aangegeven, en ook is naar voren gekomen dat er op een aantal punten tegengestelde belangen zijn. Op basis van de avonden in februari hebben we een informatiememo gemaakt voor de gemeenteraad, evenals een samenvatting van de avonden. Ook zijn uw wensen en suggesties toegevoegd op de kaarten van het gebied. Deze documenten zijn eerder al met het kernteam besproken, we hebben ze u toegestuurd en tijdens de avonden in mei hebt u hier ook nog op kunnen reageren.

2. Nieuwe informatie tijdens de avonden: kosten, geluidwering, Danenberg

Tijdens de avonden hebben we u bijgepraat over een aantal nieuwe zaken die de afgelopen maanden duidelijk zijn geworden:

- de totale kosten van de gewenste maatregelen
- de geluidwerende effecten van grondwallen
- de alternatieven voor grondwallen
- de Danenberg

2.1 Kosten

Op basis van de concept-gebiedsvisie en van de wensen en ideeën die tijdens de eerste reeks avonden zijn toegevoegd, heeft de gemeente een nieuwe globale kostenraming laten maken. Daaruit blijkt dat de kosten van alle genoemde maatregelen in totaal ongeveer 12 miljoen euro zouden bedragen. Ruim de helft van deze kosten betreft de aanleg of opwaarderen van de grondwallen 0, 1, 2 en Zuid.

Het verschil tussen het eerdere bedrag van 14 miljoen euro uit de concept-gebiedsvisie en het nieuwe bedrag van 12 miljoen euro wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt doordat een deel van de

opgave (waldelen rond de RTG, inrichting Elsterveldsche Zeeg) niet als gebiedsmaatregel worden uitgevoerd maar in het kader van de aanleg RTG. Daar staat tegenover de gewenste toevoeging van twee grondwallen: waldeel Zuid, ten zuiden van de A15 tussen Park15 en het Strandpark Slijk-Ewijk, en waldeel 0, ten zuidwesten van Valburg, langs de Betuweroute/knooppunt Valburg.

Voor de volledige uitvoering van alle maatregelen is er op dit moment dus (nog) niet voldoende geld beschikbaar. Mogelijke oplossingen hiervoor zijn:

- Keuzes/prioritering maken uit de voorgedragen maatregelen
- Mogelijkheden van extra financiële middelen onderzoeken
- Alternatieven onderzoeken (goedkopere maatregelen met hetzelfde resultaat)

Belangrijk om te realiseren: de waldelen 3 en 4 (aanleg en beplanting), die naast de Railterminal en de ontsluitingsweg liggen en herinrichting van de Elsterveldse Zeeg hoeven, zoals hierboven al aangegeven, niet te worden betaald uit het budget van de gebiedsmaatregelen. Deze worden betaald door de provincie in het kader van het inpassingsplan van de railterminal.

2.2 Grondwallen

Uitgangspunt voor de gebiedsmaatregelen is de conceptvisie Knoop38 van maart 2017.

Tijdens de eerste reeks deelsessies, in februari 2019, hebben we al gesproken over de vraag in hoeverre grondwallen, naast een landschappelijke inpassing, ook een geluidwerende werking hebben. Op verzoek van diverse aanwezigen hebben we Michel van Kesteren, geluidskundige van ingenieursbureau DGMR, uitgenodigd om tijdens de tweede reeks deelsessies een toelichting te geven op de werking van geluid en geluidwerende maatregelen.

Geluid verspreidt zich alle kanten op, en afhankelijk van de windrichting, de ondergrond en de afstand tot de bron is geluid goed of minder goed te horen. Voor de grondwallen 0, 1, 2 en Zuid constateert Michel van Kesteren dat de geluidwerende werking van een wal zoals gevraagd slechts een verwaarloosbaar effect heeft. Dit komt doordat de wallen op te grote afstand van de bron van het geluid staan, waardoor het geluid over de wallen heen gaat. Wel zorgen wallen er natuurlijk voor dat de A15, Betuweroute en railterminal niet meer zichtbaar zijn.

De grondwallen 3 en 4, die de provincie Gelderland gaat aanleggen naast de Railterminal Gelderland en de ontsluitingsweg, hebben wel een geluidswerend effect: zij staan dicht bij de bron van het geluid.

2.3 Alternatieven

Tijdens de avonden is uitgelegd dat de kosten van de gewenste waldelen 0, 1, 2 en Zuid substantieel zijn en dat de nu beschikbare financiële middelen ontoereikend zijn deze in zijn geheel te kunnen realiseren. In het vervolg van het proces zullen keuzes gemaakt moeten worden.

Tijdens de avonden zijn twee alternatieven besproken:

- a. Het treffen van geluidmaatregelen om het geluid van de A15, Betuweroute en de railterminal te verminderen
- b. Het zicht op de railterminal, Betuweroute en A15 te onttrekken

Ad a

Deelgebieden A (Valburg-Eimeren) en C (Slijk Ewijk-Oosterhout) blijven een beroep doen op de gemeente geluidmaatregelen te treffen om het geluid van A15, Betuweroute en Railterminal te verminderen.

Om dit te kunnen bereiken zouden geluidsschermen dicht bij de geluidsbronnen (A15, Betuweroute en Railterminal) mogelijk kunnen werken. Er zijn op dit punt echter nog wel diverse vragen en onzekerheden:

- In hoeverre ontstaat er geluidsreflectie tussen de geluidswallen onderling, en wat betekent dit?
- Wat zijn de kosten van deze oplossing?
- In hoeverre werken ProRail en Rijkswaterstaat mee? Het gaat om hun grondgebied en over het algemeen zullen deze partijen niet snel meewerken aan maatregelen die volgens de geldende geluidsnormen niet vereist zijn. Gaat de provincie er mee akkoord om de 4,5 miljoen euro die zij beschikbaar heeft gesteld voor landschappelijke maatregelen, te gebruiken voor geluidswerende maatregelen?

Ad b

Om de railterminal, de Betuweroute en de A15 aan het zicht te onttrekken, zou een lagere, smallere wal met begroeiing (bomen en struiken) of alleen begroeiing (bomen en struiken), zonder wal een, op hoofdlijnen, vergelijkbaar effect kunnen hebben als een vijf meter hoge wal. De kosten van deze alternatieven zijn beduidend lager dan van een hoge brede wal omdat er minder of geen grond aangevoerd hoeft te worden en ook minder grond verworven hoeft te worden. Een exacte berekening moet nog gemaakt worden. Daarnaast is nog niet bekend of de eigenaren van de grond willen meewerken.

2.4 Danenberg

Op de avond van deelgebied Slijk-Ewijk/Oosterhout hebben we ook aandacht besteed aan de Danenberg. De deelnemers hadden op de eerste avond aangegeven dat zij nog steeds graag de landschappelijke maatregelen uit het landschapsplan Danenberg verwezenlijkt zien worden, evenals een grondwal langs de A15.

De vraag is in welk project de gevraagde gebiedsmaatregelen een plaats krijgen. Tijdens de avond van deelgebied C (Slijk Ewijk-Oosterhout) is aangegeven dat de gebiedsmaatregelen, met uitzondering van de gewenste wal ten zuiden van de A15, worden opgepakt in De Danenberg. De gewenste grondwal nemen we wel mee in de afwegingen voor de Gebiedsmaatregelen Knoop38.

3. Het vervolg: de mogelijkheden en onmogelijkheden

Over deze tweede reeks avonden maken we weer een informatiememo voor de gemeenteraad. Dit memo hebben we eerst besproken met het kernteam, en is daarna door het college vastgesteld en met de raad gedeeld. U treft het in de bijlage.

Naar verwachting praten we vanaf oktober 2019 samen met u verder over het vervolg. Daarbij brengen we verder in beeld wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn van de gewenste maatregelen. Onderwerpen die daarbij onder andere aan bod komen, zijn:

- kosten (verder uitgewerkt)
- beschikbaarheid gronden/medewerking grondeigenaren
- keuzes en prioriteiten van de genoemde maatregelen op basis van uit te werken criteria.
- beschikbaarheid van andere financiële bronnen

Zodra de data van de volgende reeks bijeenkomsten bekend zijn, ontvangt u hiervoor een uitnodiging.

4. Participatieniveau: adviseren vanaf het begin

Ten overvloede herhalen we hierbij nog even het participatieniveau van dit traject: Adviseren vanaf het begin. Dat betekent het volgende:

Betrokkenen leveren hun inbreng tijdens het beleidsproces, maar hen wordt ook gevraagd een oordeel te geven over de plannen. De adviezen komen of terug in de plannen of kunnen uiteindelijk worden meegewogen door college en raad. Het gemeentebestuur kan nog steeds afwijken van de wens en de mening van de betrokkenen, indien daaraan goede argumenten ten grondslag liggen.